

ปฏิบัติก็มีกฎหมายอื่นกำหนดเอาไว้แล้วเช่น พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ประมวลรัษฎากรหรือพระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิตเป็นต้น ซึ่งในทางปฏิบัติก็เกิดปัญหาแก่ผู้ดำเนินการว่าจะต้องใช้กฎหมายฉบับใดเป็นหลัก เพราะกฎหมายอื่นก็มีศักดิ์ของกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติเช่นเดียวกัน การแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกย่อมต้องกระทำโดยรัฐสภาเท่านั้น ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายระดับพระราชบัญญัติที่ยังคงมีเนื้อหาและวิธีการปฏิบัติที่ขัดแย้งกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มีอยู่ด้วยกันหลายฉบับและการแก้ไขอาจใช้เวลานาน ทำให้กระบวนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความล่าช้ากว่าที่กำหนดไว้ในแผนค่อนข้างมาก

2. ปัญหาหน่วยงานที่ต้องถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

หน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาคซึ่งเดิมเคยมีอำนาจหน้าที่ บุคลากรและงบประมาณอยู่เป็นจำนวนมาก เมื่อมีการถ่ายโอนภารกิจงบประมาณและบุคลากรให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้หน่วยงานมีภารกิจลดน้อยลง บางหน่วยงานต้องยกเลิกภารกิจ รวมทั้งงบประมาณและบุคลากรก็ลดลงเช่นเดียวกัน เกิดความรู้สึกสูญเสียบอำนาจและผลประโยชน์หรือสิทธิประโยชน์ที่เคยได้รับ หลายหน่วยงานเกิดความไม่เต็มใจที่จะให้มีการดำเนินการถ่ายโอน โดยอาจยกปัญหาด้านกฎหมาย ตลอดจนความไม่พร้อมในเรื่องต่างๆ เพื่อจะเป็นเหตุผลในการไม่ถ่ายโอนหรือชะลอการถ่ายโอนอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ปัญหาด้านบุคลากรที่จะต้องถ่ายโอนไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เมื่อมีการยุบภารกิจของหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนภูมิภาคและดำเนินการถ่ายโอนภารกิจและบุคลากรไปให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้าราชการบางกลุ่มที่คุ้นเคยกับการปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอาจไม่ต้องการไปปฏิบัติงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น ความไม่มั่นใจในความก้าวหน้าของวิชาชีพ สิทธิประโยชน์และผลตอบแทนที่จะได้รับ ไม่ต้องการโยกย้ายถิ่นที่อยู่ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของครอบครัว ค่านิยมที่เห็นว่าพนักงานส่วนท้องถิ่นมีเกียรติและศักดิ์ศรีน้อยกว่าการเป็นข้าราชการในสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ตลอดจนความไม่มั่นใจในวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง ในหลายพื้นที่ที่มีปัญหาเรื่องผู้มีอิทธิพลและผลประโยชน์ทับซ้อนรวมอยู่ด้วย ปัญหาการถ่ายโอนบุคลากรเป็นเรื่องสำคัญและละเอียดอ่อนที่สุดในบรรดาปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจะต้องวางหลักเกณฑ์ที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและแรงจูงใจที่ดีให้กับข้าราชการที่จะต้องถ่ายโอน

4. ปัญหาเกี่ยวกับผู้รับผิดชอบในการดำเนินการด้านการกระจายอำนาจ

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มคนจาก 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนราชการส่วนกลาง ส่วนของผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีจำนวน 36 คน นับว่าเป็นคณะกรรมการที่มีขนาดใหญ่ ในทางปฏิบัติมี ปัญหาในเรื่องการติดต่อประสานงาน ตลอดจนการประชุมมีข้อถกเถียงและใช้เวลาในการหาข้อยุติ ค่อนข้างมาก กรรมการบางท่านทำงานในรูปของอาสาสมัครไม่เต็มเวลา ซึ่งการปฏิบัติภารกิจเกี่ยวกับการกระจายอำนาจเป็นเรื่องที่มีรายละเอียดในการปฏิบัติงานสูงมาก จำเป็นต้องใช้การทุ่มเทเวลา อย่างมาก นอกจากนั้นมุมมองหรือจุดยืนของข้าราชการกับผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจ แตกต่างกันค่อนข้างมากทำให้ในหลายกรณียากที่จะหาข้อยุติที่ดีและสอดคล้องกับหลักการแห่ง การปกครองท้องถิ่นที่เหมาะสมได้

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็น หน่วยธุรการหรือเป็นผู้ปฏิบัติ มีข้อจำกัดในการปฏิบัติงานอยู่หลายประการ เช่น เป็นเพียง หน่วยงานระดับกองในสังกัดสำนักปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งจัดว่าเล็กมากเมื่อเปรียบเทียบกับ หน้าที่ความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติในฐานะเป็น นโยบายสำคัญของประเทศอีกทั้งเป็นหน่วยงาน ที่จัดตั้งใหม่ งบประมาณและบุคลากรน้อย บุคลากรส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์ และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการกระจายอำนาจและการปกครองท้องถิ่น การทำงานจึงเป็น ลักษณะการทำตามคำสั่ง การริเริ่มงานทำได้ไม่มากนัก ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานสนับสนุน การทำงานของคณะกรรมการการกระจายอำนาจได้อย่างเต็มที่

5. ปัญหาด้านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ในฐานะเป็นผู้รับโอนภารกิจ งบประมาณและบุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวนมากมีความไม่พร้อม โดยพิจารณาใน 4 ลักษณะ คือ

5.1 ผู้บริหารท้องถิ่น ในหลายพื้นที่ผู้บริหารยังมีระดับการศึกษาและประสบการณ์ ทางการบริหารหน่วยงานของรัฐน้อย ซึ่งจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจระบบการบริหารราชการ แผ่นดินและกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวนมากที่ยังมีวุฒิ การศึกษาค่าต่ำกว่าปริญญาตรี แต่อย่างไรก็ตามขณะนี้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้จัดทำ โครงการความร่วมมือทางการศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่นเปิดสอนวิชารัฐประศาสน ศาสตร์ สาขาการปกครองท้องถิ่น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุนงบประมาณ ให้บุคลากรของท้องถิ่นเรียนในหลักสูตรนี้ซึ่งได้รับความสนใจมากพอสมควร

5.2 บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มิใช่เพียงพอและรวมถึงยังขาดประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจ ในภารกิจที่รับโอน อาจต้องมีการพัฒนาบุคลากร เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการจัดทำภารกิจที่รับโอนมาอีกระยะหนึ่ง

5.3 ปัจจัยทางการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่น สำนักงาน วัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ ยังไม่มีความพร้อมเท่าที่ควร

5.4 การบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนมากยังเป็นระบบอุปถัมภ์ ไม่ยึดหลักระบบคุณธรรม

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2552 : 112-114) ได้ทำการวิเคราะห์สภาพปัญหาของการถ่ายโอนและการจัดสรรภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดช่วงระยะเวลากว่า 10 ปีที่ผ่านมา พบว่า

1. การทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะ ขาดการประสานงานระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความล่าช้าในการถ่ายโอนภารกิจตาม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. การจัดบริการสาธารณะในพื้นที่ขาดความชัดเจนในการแบ่งหน้าที่ระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการสาธารณะ ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนของภารกิจหน้าที่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความรับผิดชอบ และความโปร่งใสในการดำเนินงานทุกภาคส่วน
3. หน่วยงานราชการที่มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะเดิมพยายามสร้างงานใหม่ให้ตนเอง ปัจจุบันมีแนวโน้มที่หน่วยราชการต่างๆ จะสร้างงานในลักษณะที่คล้ายคลึงกับภารกิจหน้าที่ที่ได้ถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว หรือปรับบทบาทหน้าที่สร้างงานขึ้นมาใหม่เพิ่มเติมและมอบนโยบายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับไปดำเนินงาน ทั้งที่ภารกิจหน้าที่เก่ายังไม่สามารถดำเนินการได้ครบถ้วน เป็นผลให้การดำเนินงานถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ของท้องถิ่นมีความก้าวหน้าในระดับต่ำ
4. การทับซ้อนของภารกิจหน้าที่และงบประมาณ การให้บริการสาธารณะของหน่วยราชการส่วนกลางและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการซ้อนทับหน้าที่และงบประมาณกันอยู่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะและทำให้เกิดความสับสนของผู้รับบริการ
5. ข้อขัดข้องด้านกฎหมายในการปฏิบัติงาน การดำเนินงานจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยส่วนมากไม่สามารถดำเนินการได้โดยอิสระ เนื่องเพราะการให้บริการสาธารณะในงานหลายประเภทจะต้องอยู่ภายใต้กรอบวิธีปฏิบัติตามกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ พ.ร.บ.การผังเมือง พ.ร.บ.ควบคุมอาคาร และ พ.ร.บ.ที่เกี่ยวกับสาธารณสุขโลก

ซึ่งมีความเกี่ยวข้องและเป็นข้อบังคับในการปฏิบัติงานของท้องถิ่น โดยปัจจัยด้านกฎหมายนี้ทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น

6. ความจำกัดของอัตรากำลังคนของท้องถิ่น จำนวนบุคลากรของท้องถิ่นในการทำหน้าที่ให้บริการสาธารณะในภาพรวม ยังมีอยู่อย่างจำกัด ไม่เพียงพอและครอบคลุมการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบของท้องถิ่น

7. ความไม่เพียงพอของงบประมาณเพื่อรองรับการให้บริการสาธารณะ ปัจจุบันรายรับของท้องถิ่นมีไม่เพียงพอ สำหรับการยกระดับการกระจายทรัพยากรและคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึง ดังนั้นการให้บริการสาธารณะในพื้นที่ จึงเป็นการทำภารกิจหน้าที่เพียงตามที่ได้รับมอบหมายเท่านั้น อย่างไรก็ตามประชาชนกลับมีความคาดหวังว่าเมื่อมีการกระจายอำนาจแล้ว ประชาชนจะได้รับความพึงพอใจมากยิ่งขึ้นจากการจัดบริการสาธารณะโดยท้องถิ่น

8. ผลกระทบจากการบูรณาการแผนงานในระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งด้านบวกและด้านลบ ในด้านบวกนั้น ภายใต้ข้อจำกัดด้านรายรับของท้องถิ่น การบูรณาการแผนงานและงบประมาณตามฐานพื้นที่ จะช่วยทำให้เกิดการเพิ่มขีดความสามารถทางการเงินและประสิทธิภาพของการให้บริการสาธารณะในระดับจังหวัดได้ดีขึ้น ส่วนในด้านลบ การบูรณาการแผนงานและงบประมาณมีแนวโน้มให้เกิดการแทรกแซงการทำงานของจังหวัด หรือส่วนกลาง ดังนั้นการเสนอของงบประมาณสนับสนุนอาจไม่เกิดขึ้นในการปฏิบัติ

โกวิท พวงงาม (2552 : 413- 415) ได้กล่าวถึง ปัญหาและอุปสรรคขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยในการจัดบริการสาธารณะในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามกรอบของแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ มีอยู่ด้วยกันอย่างน้อย 4 ประการดังต่อไปนี้

ประการที่หนึ่ง ปัญหาด้านการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แม้ว่าแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้วางข้อกำหนดและทิศทางอย่างเป็นระบบระเบียบ แต่ในระดับปฏิบัติเพื่อบังคับใช้แผน นั้น ก็ปรากฏปัญหาและอุปสรรคมากมายประเด็นปัญหาสำคัญก็คือ แม้ว่าทิศทางและแผนการกระจายอำนาจจะถูกกำหนดไว้อย่างเป็นระบบ แต่กระบวนการของการถ่ายโอนภารกิจหน้าที่จากส่วนราชการต่าง ๆ ไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกลับดำเนินไปอย่างไรด้วยระบบระเบียบ ซึ่งประเด็นปัญหาสำคัญ ๆ ได้แก่

1. การถ่ายโอนภารกิจที่เกิดขึ้นยังคงเป็นไปอย่างจำกัด ทั้งนี้ จะกระจุกตัวอยู่เฉพาะภารกิจในกลุ่มโครงสร้างพื้นฐานและการส่งเสริมคุณภาพชีวิต อีกทั้งกิจกรรมการถ่ายโอนจริง

ก็จำกัดเฉพาะในบางกิจกรรมเท่านั้น เช่น การก่อสร้างและบำรุงรักษาถนน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โครงการอาหารเสริมนมและอาหารกลางวัน การสงเคราะห์เบี้ยผู้สูงอายุ เป็นต้น

2. การถ่ายโอนภารกิจยังไม่เป็นไปอย่างสอดคล้องระหว่างภารกิจ งบประมาณบุคลากร แนวปฏิบัติ และวัสดุอุปกรณ์ เป็นผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินกิจกรรมที่มีการถ่ายโอนได้เนื่องจากข้อจำกัดในด้านทรัพยากร อีกทั้งในหลายกิจกรรม แม้ว่าท้องถิ่นจะมีความพร้อมในการจัดทำแต่ก็ยังพบยังขาดการแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจในกิจกรรมนั้น ๆ ได้อย่างเต็มที่

3. กระบวนการถ่ายโอนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากส่วนราชการผู้ถ่ายโอนเป็นอย่างมาก แต่ในทางปฏิบัติกลับพบปัญหาว่าส่วนราชการต่าง ๆ มักจะถ่ายโอนให้เฉพาะภารกิจหน้าที่ แต่ในด้านวัสดุอุปกรณ์ แนวปฏิบัติ ตลอดจนข้อมูลพื้นฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กลับมิได้มีการส่งมอบอย่างเป็นระบบระเบียบอันนำไปสู่ปัญหาการจัดทำภารกิจนั้น ๆ

ประการที่สอง ปัญหาในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นปัญหาสำคัญในเรื่องนี้ได้แก่ การขาดการบูรณาการระหว่างแผนการกระจายอำนาจกับทิศทางการปฏิรูประบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งระบบเป็นผลให้สถานะของการซ้อนทับและแข่งขันในเชิงบทบาทระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและส่วนราชการต่าง ๆ ยังคงดำเนินอยู่ต่อไป เนื่องจากทิศทางที่ปรากฏในแผนการกระจายอำนาจย่อมหมายถึงการลดขนาดและถอนตัวเองออกไปของส่วนราชการต่าง ๆ แต่ในทางปฏิบัติทิศทางการปฏิรูประบบบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคยังแสดงให้เห็นว่าส่วนราชการต่าง ๆ จะยังคงมีบทบาทอย่างสำคัญในพื้นที่การบริหารการปกครองนอกศูนย์กลางต่อไป เช่น การสร้างระบบบริหารจังหวัดแบบบูรณาการ ในด้านหนึ่งแม้ว่าจะเป็นความพยายามแก้ปัญหาการรวมศูนย์อำนาจที่เป็นไปอย่างกระจัดกระจาย (Fragmented Centralism) แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็เท่ากับเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการปกครองท้องถิ่น โดยรัฐ (Local State Government) ให้คงอยู่ควบคู่กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประการที่สาม ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความสำเร็จหรือล้มเหลวของกระบวนการกระจายอำนาจและการจัดระบบบริการสาธารณะในระดับท้องถิ่นนั้น ส่วนสำคัญอยู่ที่บทบาทและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ และสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจฯ ในอันที่จะผลักดันกระบวนการถ่ายโอนทรัพยากรต่าง ๆ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ เป็นไปตามแผนและขั้นตอนที่กำหนดไว้ แต่ในปัจจุบันองค์กรสำคัญดังกล่าวกลับต้องพบกับ

ปัญหาอุปสรรคทั้งในเชิงสถาบัน ซึ่งต้องอิงแอบและอาศัยความร่วมมือและผลักดันจากรัฐบาล ส่วนกลางค่อนข้างมาก รวมถึงปัญหาในเชิงองค์กร ซึ่งยังคงมีบุคลากรและทรัพยากรทางการบริหารค่อนข้างจำกัด เป็นผลให้การทำงานดำเนินไปอย่างยากลำบาก

ประการสุดท้าย ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการในการให้บริการสาธารณะ ประเด็นในเรื่องภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบัน มักจะให้ความสำคัญกับเรื่องการค้าออนไลน์ แต่ยังคงขาดความสนใจอย่างเพียงพอต่อเรื่องวิธีการในการให้บริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กล่าวคือ ภายใต้ข้อกำหนดในปัจจุบัน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยยังคงมีช่องทางในการจัดทำภารกิจค่อนข้างจำกัด โดยมากมักจะเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ด้วยตนเอง ผ่านการใช้ทรัพยากรทางการบริหารภายในองค์กรของตนเองเป็นหลัก แต่ภายใต้สภาพแวดล้อมทางการบริหารในยุคปัจจุบัน จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทางเลือกใหม่ ๆ ในการจัดหาบริการสาธารณะให้เกิดขึ้นในท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับการบริการสาธารณะให้เกิดขึ้น และที่สำคัญจะเป็นการป้องกันปัญหาอาการของการเติบโตไปสู่ความเป็นระบบราชการ (Bureaucratization) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังเช่นที่เคยเกิดขึ้นกับระบบราชการส่วนกลาง

นอกจากปัญหาตามกรอบของแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจทั้ง 4 ประการข้างต้นแล้ว โกวิทช์ พวงงาม ยังกล่าวอีกว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยยังมีปัญหาพื้นฐานที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดบริการสาธารณะอีกอย่างน้อย 3 ประการ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาการแทรกแซงการทำงานของรัฐบาลและการรวมอำนาจเข้าสู่ศูนย์กลาง เช่น การให้หน่วยงานของรัฐบาลกลางและราชการส่วนภูมิภาคเข้ามาทำหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะแทนท้องถิ่นหรือชุมชนในท้องถิ่น การกำกับดูแลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ปัญหาด้านการเงิน การคลังและการให้เงินอุดหนุน เป็นต้น
2. ปัญหาความเพิกเฉยในสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในท้องถิ่น
3. ปัญหาของผู้แทนของประชาชนในท้องถิ่น ไม่ตระหนักถึงหน้าที่ของตนผู้แทนท้องถิ่นแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตัวเอง การเล่นพรรคเล่นพวก การทุจริต เป็นต้น

สรุปได้ว่า แผนการกระจายอำนาจเป็นที่มาของแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะเป็นตัวกำหนดว่าจะ โอนภารกิจด้านใดบ้างให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภารกิจดังกล่าวอยู่ในกระทรวง หรือกรมหรือหน่วยงานใดบ้าง ระยะเวลาในการถ่ายโอนจะต้องดำเนินการอย่างไร เมื่อใดตลอดจนการจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อให้การถ่ายโอนภารกิจเป็นไปอย่างถูกต้องตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน การจัดระบบการถ่ายโอนบุคลากรและการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการอย่างไร และปัญหาเกี่ยวกับการกระจายอำนาจและการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดจากแนวคิดจากการบริหารจัดการภาครัฐของต่างประเทศ ที่ผู้บริหารประเทศที่ผ่านมาและนักวิชาการต่างๆ ได้มองแล้วว่า ในการพัฒนาประเทศ เพื่อมุ่งประโยชน์สุขที่แท้จริงของประชาชนและต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการร่วมพัฒนาจึงต้องมีการกระจายอำนาจการบริหารจากระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค สู่การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ในการบริหารให้อยู่ภายใต้กฎหมายกำหนด และได้มีนักวิชาการ ได้ให้ความหมายการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ความหมายของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ เป็นการแบ่งภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ในการดำเนินการต่างๆ ให้กับองค์กรหรือบุคคลที่อยู่ภายในกฎเกณฑ์นั้นๆ ซึ่งมีนักวิชาการ ได้ให้ความหมาย ของการกระจายอำนาจ ไว้หลายประการ ดังนี้

จารุพงศ์ พลเดช และคณะ (2540 :11) ได้กล่าวถึง ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจเป็นหลักการอย่างหนึ่งของการจัดระเบียบการปกครองของประเทศ โดยมีหลักการที่สำคัญ คือ เป็นการ โอนอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการเอง โดยอิสระพอสมควรภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมาย การกระจายอำนาจทำให้เกิด การจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น องค์การบริหารส่วนตำบลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจปกครอง

สัมพันธ์ เศรษฐิก และคณะ (2546 : 1-2) ได้กล่าวถึง ความหมายการกระจายอำนาจ หมายถึง การกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้กำหนดในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา มาตราที่ 290 สรุปได้ว่ารัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง และมาตรา 334 ของรัฐธรรมนูญ ได้มีบทบังคับให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นภายใน 2 ปี

ประยูร กาญจนกุล (2546 : 171) ได้กล่าวถึง ความหมาย การกระจายอำนาจ หมายถึง เป็นวิธีการที่รัฐมอบอำนาจการปกครองบางส่วนให้แก่องค์กรอื่นๆ เพื่อจัดทำบริการสาธารณะ บางอย่างโดยมีความเป็นอิสระตามสมควร ไม่ขึ้นอยู่กับอำนาจบัญชาของราชการส่วนกลาง

ประธาน กงสุลศึกษากร (2548 : 24) ได้กล่าวถึง ความหมายของการกระจายอำนาจ หมายถึงเป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ประชาชนแต่ละท้องถิ่นที่ได้มีการจัดองค์กรขึ้น โดยความเห็นชอบของส่วนรวม (โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง) ได้มีโอกาสเข้าร่วมในการแบ่งเบาภาระหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะบางประการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจ เป็นการกระจายการบริหารจัดการงานราชการและการจัดบริการสาธารณะของภาครัฐจากส่วนกลางลงไปสู่ราชการส่วนท้องถิ่นเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกันเองและเป็นไปตามความต้องการในพื้นที่ท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ตามที่กฎหมายกำหนด พร้อมกับการกำกับดูแลจากรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐในการปฏิบัติราชการส่วนท้องถิ่น

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น การกระจายอำนาจบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ภาครัฐ โดยการบริหารราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค ถ่ายโอนอำนาจ หน้าที่ ในการบริหารหรือในการดำเนินงานต่างๆ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับไปบริหารหรือดำเนินการในการบริหารงานราชการส่วนท้องถิ่น ตามที่กฎหมายกำหนด และภายใต้การควบคุมกำกับดูแล จากหน่วยงานภาครัฐต่างๆ โดยมีนักวิชาการ และหน่วยงานภาครัฐ ได้ให้ความสำคัญการกระจายอำนาจ ไว้ดังนี้

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2541 : 46-47) ได้กล่าวถึง การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือว่ามีส่วนสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งแยกกล่าวความหมายของการกระจายอำนาจในประเด็นใหญ่ 2 ประการ คือ

1. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่น ท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
2. การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์กรสาธารณะจัดกิจการประเภทใดประเภทหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงาน เช่น การไฟฟ้า การประปา และการ โทรศัพท์ เป็นต้น

โกวิท พวงงาม (2550 : 42) ได้กล่าวถึง แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสาระสำคัญดังนี้

1. การเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล

และการเงินการคลังของตนเอง

2. การบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตัดสินใจในกิจกรรมมากขึ้น เพียงแค่กำกับควบคุมดูแลให้การสนับสนุนส่งเสริมด้านเทคนิควิชาการ และตรวจสอบติดตามประเมินผล

3. การมีประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดการให้บริการสาธารณะให้ดีขึ้นกว่าเดิม มีคุณภาพมาตรฐาน มีความโปร่งใส และมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2551: 15-16) ได้กล่าวถึง แนวคิดการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยหลักการต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสะท้อนปัญหาความต้องการของประชาชน มาเป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย โดยยึดหลักการและสาระสำคัญ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหารจัดการ การบริหารงานบุคคล และการเงินการคลังของตนเอง โดยยังรักษาความเป็นรัฐเดี่ยวและความมีเอกภาพของประเทศ

2. ด้านการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น รัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพึ่งตนเองและตัดสินใจในกิจการของตนเองได้มากขึ้น เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

3. ด้านประสิทธิภาพการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐต้องกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอิสระมากขึ้น ลดการกำกับดูแล การดำเนินการมีคุณภาพมาตรฐาน การบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามหลักของธรรมาภิบาล มีความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบต่อผู้ใช้บริการมากขึ้นรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนภาคประชาสังคม และชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่างๆ รวมทั้งร่วมตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผล และสุดท้ายประชาชนต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีและทั่วถึงมากขึ้น

โดยการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอิสระในการบริหารงาน มีงบประมาณของตนเอง โดยมีอำนาจจัดเก็บภาษีและรายได้อื่นๆ ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย การปกครองท้องถิ่นจึงเป็นการปกครองโดยประชาชน แต่เนื่องจากประชาชนไม่สามารถ

ดำเนินการปกครองได้ด้วยตนเอง จึงมอบอำนาจให้สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งดำเนินการบริหารงานแทนประชาชนในท้องถิ่น

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการที่รัฐบาล กลางได้มอบการบริหารจัดการงานในด้านต่างๆพร้อมด้วยงบประมาณตามแผน นโยบายที่รัฐบาล หรือหน่วยงานภาครัฐกำหนด โดยมอบหมายให้จัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในรูปแบบ ต่าง ๆ กัน ภายใต้ขอบเขตตามที่กฎหมายกำหนด

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รูปแบบหนึ่ง โดยปกติการปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นเพื่อเลือก ผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง (เรียกว่าการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมตามลำดับ) องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นจะมีอำนาจอิสระในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น ความสำคัญของการกระจายอำนาจ ซึ่งผู้วิจัยขอนำเฉพาะมาตราที่เกี่ยวข้องมากแล้ว ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 171-173)

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- (4) การสาธารณสุขูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
- (5) การสาธารณูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึก และประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และ

ผู้ด้อยโอกาส

(11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี ของท้องถิ่น

- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- (16) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัย โรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ฯลฯ

สำหรับสาระสำคัญในการกำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากรระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน

เองเป็นสำคัญรัฐจะต้องให้ความสำคัญแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ชัดเจนสอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และในการกำกับดูแล ให้มีมาตรฐานกลางเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกไปปฏิบัติได้เอง โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและความแตกต่างในระดับของการพัฒนาและประสิทธิภาพในการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบ โดยไม่กระทบต่อความสามารถในการตัดสินใจดำเนินงานตามความต้องการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจัดให้มีกลไกการตรวจสอบการดำเนินงานโดยประชาชนเป็นหลัก (แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2). 2551 : 11)

การกระจายอำนาจทำให้เกิดการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นขึ้น เทศบาลถือได้ว่าเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งตามแนวความคิดของหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยสาระสำคัญและหลักการกระจายอำนาจ (สถาบันพระปกเกล้า. 2548 : 57) ได้แบ่งหลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการคือ

1. มีความเป็นนิติบุคคล การกระจายอำนาจปกครองนั้น จะต้องมีการเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การเป็นนิติบุคคลก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง
2. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน ความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการสำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์กรเหล่านี้จะไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางประจำอยู่ในภูมิภาค องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเอง ตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่อำนาจอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีไม่มากเกินไปจนทำให้เกิดการกระทบกระเทือนต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่ามีอิสระเป็นสถาบันการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยของตนเอง หากแต่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและทำหน้าที่นิติบัญญัติ การมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่น เฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่

ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น แต่บางคนอาจมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการปกครองท้องถิ่นมากกว่านี้ ถึงกับสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อให้ได้มีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจทำได้

4. งบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วย การให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้ เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติการ จัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่ได้รับผิดชอบ

จากองค์ประกอบทั้ง 4 ประการของหลักการกระจายอำนาจตามที่กล่าวมานี้ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบครบทั้ง 4 ประการ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานเพื่อท้องถิ่นประชาชนในท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้ท้องถิ่นพัฒนาตนเองอย่างเข้มแข็งยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจเป็นระบบการบริหารประเทศที่เปิด โอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเอง ไม่ใช่เป็นการปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดการกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการของท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลกันได้แก่ ระบบสาธารณสุข การศึกษาและศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยมีนักวิชาการและหน่วยงานได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

สัมพันธ์ เตชะอริก และคณะ (2546 : 1-2) ได้กล่าวถึงการกระจายอำนาจไว้ดังนี้

การกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญที่กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นได้กำหนดในหมวดที่ 9 รวม 9 มาตรา ตั้งแต่มาตราที่ 282 ถึงมาตราที่ 290 สรุปได้ว่า รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น มีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารงานบุคคล การเงิน

และการคลังและมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง และมาตราที่ 334 ของรัฐธรรมนูญได้มีบทบังคับให้รัฐบาลต้องออกกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นภายใน 2 ปี

แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) (2551 : 22)

ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนี้

1. คณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและแผนปฏิบัติการ เพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภา

2. กำหนดการจัดระบบการบริการสาธารณะตามอำนาจและหน้าที่ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง

3. ปรับปรุงสัดส่วนภาษีและอากร และรายได้ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเอง โดยคำนึงถึงภาระหน้าที่ของรัฐ กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองเป็นสำคัญ

4. กำหนดลักษณะและขั้นตอนการถ่ายโอนภารกิจ จากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ประสานการถ่ายโอนข้าราชการ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น และพนักงาน รัฐวิสาหกิจ ระหว่างรัฐวิสาหกิจ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับคณะกรรมการ พนักงานส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สอดคล้องเข้ากับการกำหนดอำนาจและหน้าที่การจัดสรรภาษี และเงินอุดหนุน เงินงบประมาณที่ราชการส่วนกลาง โอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6. เสนอแนะต่อรัฐมนตรีให้มีการกระจายอำนาจการอนุมัติหรือการอนุญาตตามที่มีกฎหมายบัญญัติการให้บริการประชาชน และการกำกับดูแลให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นเป็นสำคัญ

7. เสนอแนะมาตรการด้านการเงิน การคลัง การภาษีอากร การงบประมาณ และการรักษา วินัยทางการเงิน การคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. เสนอแนะการตราพระราชบัญญัติ พระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวงประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรี

9. เรงรัดให้มีการตราพระราชกฤษฎีกา ออกกฎกระทรวงประกาศ ข้อบังคับ ระเบียบ และคำสั่งที่จำเป็น เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

10. เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในการจัดสรรเงินงบประมาณที่จัดสรรเพิ่มขึ้น ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจจากส่วนกลาง

11. พิจารณาหลักเกณฑ์การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความจำเป็น

12. เสนอแนะและจัดระบบตรวจสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น

13. เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการ ในกรณีที่น่าปรากฏว่าส่วนราชการ หรือรัฐวิสาหกิจไม่ดำเนินการตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

14. เสนอรายงานเกี่ยวกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

15. ออกประกาศตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

16. ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ประกาศของคณะกรรมการ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ตามที่กล่าวมาข้างต้น แผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเริ่มจากคณะกรรมการจัดทำแผนการกระจายอำนาจและแผนปฏิบัติการเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีและรายงานต่อรัฐสภาผ่านขั้นตอนต่าง ๆ จนถึงการออกประกาศที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น ประกาศของคณะกรรมการ ซึ่งใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจุบันประเทศไทยได้แบ่งรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 5 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา แต่ขอนำรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล มากล่าว เพราะผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจันทน์ชุม อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์

การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

ความเป็นมาและการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล

การปกครองส่วนท้องถิ่นคือ การปกครองที่เป็นพื้นฐานการพัฒนาประเทศและการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการบริหารราชการแผ่นดิน โดยให้ประชาชนได้ปกครองตนเอง และเลือกตัวแทนเข้ามาทำหน้าที่ในการบริหารแทนตน ซึ่งได้มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้ ดังนี้ วิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2546 : 20-32) ได้กล่าวว่า การศึกษาปัจจุบันและอนาคตของประเทศไทย การมองย้อนไปในอดีตและความพยายามนำอดีตในทางที่ดีมาปรับใช้หรือเป็นแบบอย่างสำหรับปัจจุบันเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น การศึกษาถึงความเป็นมาเกี่ยวกับเทศบาลของประเทศไทยก็เพื่อจะได้นำส่วนที่ดีมาใช้และยังจะมีส่วนช่วยทำให้เข้าใจเทศบาลไทยมากขึ้นด้วย โดยได้แบ่งยุคของวิวัฒนาการเป็น 2 ยุคด้วยกัน ได้แก่

1. ยุคก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พุทธศักราช 2461 (พ.ศ. 2461-2475) รัชกาลที่ 6 ทรงริเริ่มการบริหารงานตามแนวคิดเทศบาลในเขตพระราชวังในปีพุทธศักราช 2461 เรียกว่า “ดุสิตธานี” โดยให้ข้าราชการของพระองค์ดำรงตำแหน่งเป็นฝ่ายรัฐบาล ฝ่ายค้าน มีพรรคการเมืองและหนังสือพิมพ์ ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 7 ทรงจัดตั้งคณะกรรมการจัดการประชาธิปไตย

หรือเทศบาล เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2470 มีหน้าที่ศึกษาดูงาน การบริหารท้องถิ่น ตามหัวเมืองและประเทศเพื่อนบ้านแล้วทำรายงานเสนอเพื่อจัดตั้งเทศบาล หลังจากคณะกรรมการ ขร่างพระราชบัญญัติเทศบาลแล้วเสร็จ พระองค์ทรงให้กรมร่างกฎหมายพิจารณา เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2473 แต่เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศในปี พุทธศักราช 2475 พระราชบัญญัติจึงตกไป

2. ยุคหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศ พุทธศักราช 2475 (พ.ศ. 2475-2545) ในปีพุทธศักราช 2476 รัฐบาลภายใต้การนำของคณะราษฎรประกาศใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช 2476 แบ่งการบริหารราชการแผ่นดิน ออกเป็นราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รูปแบบเดียวของประเทศ และในปีเดียวกัน ได้จัดตั้งการบริหารท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลขึ้น โดยตรากฎหมายฉบับแรก คือ พระราชบัญญัติระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 กำหนดให้เทศบาล มี 3 ประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนคร รูปแบบเทศบาลได้รับการปรับปรุง เสนอมาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

โกวิท พงงาม (2550 : 104) กล่าวว่ารูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ของประเทศไทยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มรวม 5 ประเภท ดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วไป

1.1 องค์กรบริหารส่วนจังหวัด จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วน จังหวัด พ.ศ. 2540 ปัจจุบันมีจำนวนทั้งหมด 75 แห่ง ซึ่งเท่ากับจำนวนจังหวัดของการปกครองส่วน ภูมิภาค

1.2 เทศบาลและสุขาภิบาล จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ต่อมา ปี 2542 ได้มีการยกฐานะสุขาภิบาลขึ้นเป็นเทศบาล ทำให้ปัจจุบันมีเทศบาลจำนวน 1,129 แห่ง ทั่วประเทศซึ่งสามารถแบ่งเทศบาลออกได้เป็นเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล ดังนี้

1.2.1 เทศบาลนคร

1.2.2 เทศบาลเมือง

1.2.3 เทศบาลตำบล ได้แก่ เทศบาลซึ่งมีพระราชกฤษฎีกายกฐานะเป็นเทศบาล ตำบล

1.3 องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบล่าสุดที่เริ่ม จัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล เดือนธันวาคม พ.ศ. 2537

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ

2.1 กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิเศษที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติกรุงเทพมหานคร

2.2 เมืองพัทยาเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิเศษที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเมืองพัทยาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะประกอบด้วยฝ่ายบริหารและสภาท้องถิ่น โดยที่สมาชิกท้องถิ่นได้รับการคัดเลือกจากประชาชนทุก 4 ปี ซึ่งหัวหน้าฝ่ายบริหารได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะทำหน้าที่ดูแลประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ และต้องประสานงานกับการปกครองส่วนกลางและภูมิภาคด้วย เช่นงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับต้องเสนอขอความเห็นชอบจากผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอและการบริหารงบประมาณจะได้รับการตรวจสอบโดยสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน

สรุปได้ว่าเพื่อให้การปกครองรวมไปถึงการบริหารประเทศและท้องถิ่นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ปัจจัยสำคัญที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบได้อย่างราบรื่นนั้น ก็คือรายได้ที่เพียงพอสำหรับรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่นั้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่การจัดหาบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ

องค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของเทศบาล

ในการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะเทศบาลจะต้องมีการกำหนดองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานต่างๆ เพื่อที่จะให้ภาระหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายแล้วเสร็จได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งได้มีหน่วยงานและนักวิชาการ ได้กล่าวถึงองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ของเทศบาลไว้ ดังนี้

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของเทศบาลไว้ ดังนี้

1. สภาเทศบาล ประกอบด้วยสมาชิกเทศบาลที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังนี้

1.1 สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วยสมาชิกเทศบาล จำนวน 12 คน

1.2 สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วยสมาชิกเทศบาล จำนวน 18 คน

1.3 สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วยสมาชิกเทศบาล จำนวน 24 คน

การดำรงตำแหน่ง สมาชิกเทศบาลอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ทั้งนี้ในกรณีตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลที่มีอยู่ (มาตรา 15 วรรคหนึ่ง และวรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 10)

2. สมาชิกสภาเทศบาลมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1 การตราเทศบัญญัติ เทศบัญญัติ คือ กฎข้อบังคับของท้องถิ่นซึ่งมีผลใช้บังคับได้เฉพาะในเขตเทศบาลนั้นๆ เท่านั้น โดยสภาบัญญัติเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการตราเทศบัญญัติ โดยไม่ขัดหรือแย้งต่อด่วนกฎหมาย ว่าด้วยด่วนกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรืออำนาจตราเทศบัญญัติเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนั้น

2.2 การตั้งกระทู้ถาม ในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกสภาเทศบาลมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีในข้อความใดๆ อันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่ นายกเทศมนตรีหรือรองนายกเทศมนตรีมีสิทธิจะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของเทศบาล (มาตรา 31 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 มาตรา 17)

2.3 การตั้งกรรมการ สภาเทศบาลมีอำนาจเลือกสมาชิกสภาเทศบาล ตั้งเป็นคณะกรรมการสามัญของสภาเทศบาลเพื่อกระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาเทศบาล แล้วรายงานต่อสภาเทศบาล

2.4 ในการตั้งคณะกรรมการวิสามัญข้างต้น นายกเทศมนตรีมีสิทธิเสนอชื่อบุคคลผู้เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิก เพื่อให้สภาเทศบาลแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญได้ไม่เกิน 1 ใน 4 ของจำนวนกรรมการทั้งหมด คณะกรรมการที่สภาเทศบาลตั้งขึ้นข้างต้น จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ (มาตรา 32 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2543 มาตรา 9)

2.5 การเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาล สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการบริหารราชการเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ญัตติดังกล่าวให้ยื่นต่อประธานสภาเทศบาลและให้ประธานสภาเทศบาลกำหนดวันสำหรับการอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่เร็วกว่าห้าวันและไม่ช้ากว่าสิบห้าวัน นับตั้งแต่วันที่รับญัตติแล้วแจ้งให้นายกเทศมนตรีทราบ

3. นายกเทศมนตรี มาจากการเลือกตั้ง โดยตรงจากประชาชน คณะผู้บริหารจะประกอบด้วยนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีที่มาจากการแต่งตั้งของนายกเทศมนตรีตามจำนวนดังนี้

3.1 เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 2 คน

3.2 เทศบาลเมือง ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 3 คน

3.3 เทศบาลนคร ให้มีรองนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน 4 คน

กฎหมายได้ให้อำนาจนายกเทศมนตรีแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อระเบียบกฎหมาย
2. รับผิดชอบการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ
3. ข้องบังคับ เทศบัญญัติและนโยบาย
4. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล
5. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการ

นายกเทศมนตรี

6. วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
7. รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
8. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติและกฎหมายอื่น
9. ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลและเป็นผู้บังคับบัญชา

พนักงานเทศบาลและลูกจ้างเทศบาล

โกวิท พวงงาม (2552 : 190-192) ได้กล่าวว่า เทศบาลเป็นรูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 ซึ่งกำหนดให้การจัดตั้งเทศบาลกระทำได้เมื่อท้องถิ่นมีสภาพอันสมควรดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 7 วรรคหนึ่งว่า เมื่อท้องถิ่นใดมีสภาพอันสมควรยกฐานะเป็นเทศบาลให้จัดตั้งท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง หรือเทศบาลนครตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ทั้งนี้การจัดตั้งเทศบาลต้องตราเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยซึ่งต้องระบุชื่อและเขตของเทศบาลไว้ด้วย รวมถึงการเปลี่ยนชื่อเทศบาล หรือการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล ให้กระทำโดยตราเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติและกฎหมายทั้งนี้ ได้กำหนดให้การจัดตั้งเทศบาลขึ้นได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. เทศบาลตำบล กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลตำบลไว้อย่างกว้าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองหนาแน่นพอสมควร
 - 1.2 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายกำหนด
 - 1.3 มีการประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลตำบล

2. เทศบาลเมือง กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลเมืองไว้ ดังนี้

2.1 ท้องที่ที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่ง ให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ

2.2 ส่วนท้องที่ที่มีใช้ที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้

2.2.1 เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ 10,000 คน ขึ้นไป

2.2.2 มีราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ต่อตารางกิโลเมตร

2.2.3 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

2.2.4 มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

2.3 เทศบาลนคร กฎหมายได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลนครไว้ ดังนี้

2.3.1 เป็นท้องที่ที่มีพลเมืองตั้งแต่ 50,000 คน ต่อตารางกิโลเมตร

2.3.2 มีราษฎรอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 3,000 คน ต่อตารางกิโลเมตร

2.3.3 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด

2.3.4 มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลนคร

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 กล่าวว่า การกำหนดให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติหรือบังคับให้เลิกปฏิบัติ นอกจากนั้น ยังมีอำนาจตามที่กฎหมายเฉพาะอื่นๆ ทั้งยังได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในระดับต่างๆ ไว้ นอกจากนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีบทบาทอำนาจหน้าที่ให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่น และยังเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร และตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 ได้แบ่งหน้าที่เทศบาลตามฐานะ โดยหน้าที่ของเทศบาลตำบล มีดังต่อไปนี้

1. หน้าที่บังคับหรือหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย มาตรา 50 แก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 10 แก้ไขเพิ่มเติม (7) และแก้ไขเพิ่มเติม

โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 มาตรา 11 โดยเพิ่มเติมความใน (8) และ (9)

อำนาจหน้าที่ของเทศบาลจำต้องกระทำ

1.1 รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน

1.2 ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ

1.3 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด

มูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

- 1.4 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
 - 1.5 ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
 - 1.6 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
 - 1.7 ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
 - 1.8 บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - 1.9 หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล
2. ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลตำบลอาจทำกิจกรรมใดๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 51) แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2511 (มาตรา 3)
- 2.1 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
 - 2.2 ให้มีโรงฆ่าสัตว์
 - 2.3 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
 - 2.4 ให้มีสุสาน และฌาปนสถาน
 - 2.5 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
 - 2.6 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
 - 2.7 ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
 - 2.8 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 2.9 เทศพาณิชย์
3. การกิจอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตำบลได้กำหนดไว้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2552 และพระราชบัญญัติแผนชั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดภารกิจของเทศบาลเป็น 6 ด้าน ดังนี้
- 3.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีภารกิจที่เกี่ยวข้องดังนี้
 - 3.1.1 การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
 - 3.1.2 ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
 - 3.1.3 ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 3.1.4 การสาธารณสุข โภคและการก่อสร้างอื่นๆ
 - 3.1.5 การสาธารณสุขการ
 - 3.1.6 การควบคุมอาคาร
 - 3.2 ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีภารกิจที่เกี่ยวข้องดังนี้
 - 3.2.1 รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ
 - 3.2.2 ป้องกันและระงับโรคติดต่อ

- 3.2.3 ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
- 3.2.4 การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ เยาวชน และคนพิการ
- 3.2.5 การจัดให้มีโรงฆ่าสัตว์ หรือการควบคุมการฆ่าสัตว์
- 3.2.6 ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- 3.2.7 การจัดการศึกษา
- 3.2.8 การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- 3.2.9 การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- 3.2.10 การส่งเสริมกีฬา
- 3.2.11 การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- 3.2.12 การสาธารณสุขการอนามัยครอบครัวและการรักษาพยาบาล
- 3.3 ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและรักษาความสงบ มีภารกิจที่เกี่ยวข้องดังนี้
- 3.3.1 การรักษาความสงบเรียบร้อยการส่งเสริมและการสนับสนุนการป้องกัน และรักษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- 3.3.2 การส่งเสริมประชาธิปไตยความเสมอภาคและสิทธิเสรีภาพของประชาชน
- 3.3.3 การรักษาความปลอดภัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัย โรงมหรสพและสาธารณสถานอื่นๆ
- 3.3.4 การผังเมือง
- 3.3.5 การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- 3.3.6 การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- 3.3.7 การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- 3.4 ด้านพาณิชย์กรรมและการท่องเที่ยว มีภารกิจที่เกี่ยวข้องดังนี้
- 3.4.1 การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
- 3.4.2 บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 3.4.3 เทศพาณิชย์
- 3.4.4 การส่งเสริมการฝึกและการประกอบอาชีพ
- 3.4.5 การพาณิชย์และการส่งเสริมการลงทุน
- 3.4.6 การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 3.5 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้
- 3.5.1 การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน

3.5.2 การกำจัดมูลฝอยสิ่งปฏิกูลและน้ำเสีย

3.5.3 การจัดการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและ
การใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน

3.6 ด้านสนับสนุนการปฏิบัติการกิจ มีภารกิจที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

3.6.1 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

3.6.2 ให้มีเครื่องใช้ดับเพลิง

3.6.3 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

3.6.4 กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่

คณะกรรมการประกาศกำหนด

สรุปได้ว่า การกำหนดองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ นั้นมีความสำคัญเพื่อให้
องค์กรนั้น ๆ มีเป้าหมายในการดำเนินงาน และการดำเนินงานจะต้องมีกฎหมายมารองรับเพื่อให้
เป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานราชการอื่น ๆ

บริบทของเทศบาลตำบลจันดุม อำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลตำบลจันดุม

สภาพทั่วไป

สำนักงานเทศบาลตำบลจันดุม (2556 : 3 - 10) กล่าวว่า ตำบลจันดุม เป็น 1 ใน 5 ตำบล
ของอำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอพลับพลาย ไปทางทิศใต้ประมาณ
8 กิโลเมตร มีอาณาเขตพื้นที่ติดกับท้องถิ่นใกล้เคียง 4 ส่วนคือ

ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลสะเดา อำเภอพลับพลาย จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศใต้ ติดต่อกับตำบลโคกมะขาม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลไพศาล อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลบ้านไทร อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์

เนื้อที่

เทศบาลตำบลจันดุม มีเนื้อทั้งหมดประมาณ 68.38 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ
42,723.50 ไร่

สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป มีลักษณะพื้นที่ราบสูง โดยอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล
ประมาณ 150 - 180 เมตร สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ประโยชน์ในทางเกษตรกรรม มีลุ่มน้ำตาเดียว
เป็นสายน้ำสำคัญทางการเกษตรของชุมชน

เขตการปกครองรวม 18 หมู่บ้าน คือ

หมู่ 1 บ้านปลัด	หมู่ 2 บ้านจันดุม
หมู่ 3 บ้านตะแบก	หมู่ 4 บ้านแพงพวย
หมู่ 5 บ้านโคกชุม	หมู่ 6 บ้านปราสาท
หมู่ 7 บ้านมะขามเจระ	หมู่ 8 บ้านม่วงหวาน
หมู่ 9 บ้านห้วยอุดม	หมู่ 10 บ้านน้อย
หมู่ 11 บ้านละลมไผ่	หมู่ 12 บ้านโคกมะขามน้อย
หมู่ 13 บ้านจบก	หมู่ 14 บ้านหนองคราม
หมู่ 15 บ้านโคกเจริญ	หมู่ 16 บ้านตาเซ็น
หมู่ 17 บ้านจบก	หมู่ 18 บ้านปลัดพัฒนา

ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น 10,341 คน แยกเป็นชาย 5,037 คน หญิง 5,226 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 151.23 คน / ตารางกิโลเมตร คริวเรือน จำนวน 2,608 คริวเรือน (ณ เดือนพฤษภาคม 2554)

สภาพทางเศรษฐกิจ

1. อาชีพของราษฎร

- อาชีพเกษตรกรรม	คิดเป็นร้อยละ 89
- ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	คิดเป็นร้อยละ 3
- พนักงานหน่วยงานเอกชน	คิดเป็นร้อยละ 2
- ธุรกิจส่วนตัว	คิดเป็นร้อยละ 1
- รับจ้างทั่วไป	คิดเป็นร้อยละ 3
- อื่นๆ	คิดเป็นร้อยละ 2

2. หน่วยธุรกิจในเขตเทศบาลตำบลจันดุม

- ร้านซ่อมรถจักรยานยนต์	8 แห่ง
- โรงสีข้าว	26 แห่ง
- ร้านค้า	110 แห่ง
- ร้านอาหาร	3 แห่ง
- ร้านเสริมสวย	3 แห่ง
- โรงน้ำดื่ม	1 แห่ง
- บริการน้ำมัน (ปั๊มหลอด)	8 แห่ง
- เสารับส่งสัญญาณโทรศัพท์	2 แห่ง

- สถานพยาบาล 2 แห่ง

สภาพสังคม

1. การศึกษา

- ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน 7 แห่ง
- โรงเรียนประถมศึกษา 7 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา 1 แห่ง
- วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ 1 แห่ง
- ห้องคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ตตำบล 1 แห่ง

2. สถาบันและองค์กรทางศาสนา

- วัด 9 แห่ง
- สำนักสงฆ์ 2 แห่ง

3. สาธารณสุข

- สถานีอนามัยประจำตำบล 2 แห่ง
- อัตราการมีและใช้ส้วมราคน้ำ ร้อยละ 100 %

4. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- คู่มือสำรวจ 1 แห่ง

บริการพื้นฐาน

1. การคมนาคม

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2208 เชื่อมการคมนาคม ระหว่างตำบลจันดุม ตำบลสะเดา ตำบลโคกขมิ้น และตำบลประโคนชัย

2. การโทรคมนาคม

- โทรศัพท์สาธารณะประจำหมู่บ้าน 4 แห่ง

3. การไฟฟ้า

- ไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน แต่ยังไม่ครอบคลุมทุกหลังคาเรือน

4. แหล่งน้ำธรรมชาติ

- ลำห้วย ลำน้ำ 3 สาย
- บึง หนอง และอื่นๆ 21 แห่ง

5. แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- ฝายน้ำล้น 6 แห่ง
- บ่อน้ำตื้น 78 แห่ง

- บ่อโยก	111 แห่ง
- ประปาหมู่บ้าน	15 แห่ง
- ถังเก็บน้ำฝน	5 แห่ง
- สระน้ำ	219 แห่ง

ข้อมูลอื่นๆ

1. ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่
 - ป่าไม้ สภาพป่าไม้น้อยมาก ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรม
2. มวลชนจัดตั้ง
 - ลูกเสือชาวบ้าน จำนวน 2 รุ่น
 - ไทยอาสาป้องกันชาติ จำนวน 8 รุ่น
3. การมีกิจกรรมทางศาสนา วัฒนธรรม และประเพณี
 - ทำบุญแห่เทียนเข้าพรรษา ทุกวัด
 - ทำประเพณีสงกรานต์ ทุกหมู่บ้าน
 - ประเพณีลอยกระทง ทุกหมู่บ้าน
 - ประเพณีบุญบั้งไฟ หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 9

ศักยภาพของชุมชนและพื้นที่

- 1 การรวมตัวของกลุ่มประชาชน จำนวนกลุ่มทุกประเภท แยกดังนี้
 - กลุ่มอาชีพ จำนวน 18 กลุ่ม
 - กลุ่มออมทรัพย์ จำนวน 18 กลุ่ม
 - กลุ่มเกษตรกร จำนวน 18 กลุ่ม
 - กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 18 กลุ่ม
 - กลุ่มสตรี จำนวน 18 กลุ่ม
 - กลุ่มร้านค้าชุมชน จำนวน 5 กลุ่ม
 - กลุ่มเลี้ยงโค จำนวน 18 กลุ่ม
2. จุดเด่นของพื้นที่ (ที่เชื่อต่อการพัฒนาตำบล)
 - บ้านปลัด ผลิตภัณฑ์ขนมแซนวิช
 - บ้านตะแบก ผลิตภัณฑ์ผ้าสำเร็จรูป
 - บ้านมะขามเจระะ ผลิตภัณฑ์ข้าวมะลิแดง
 - บ้านจบก ผลิตภัณฑ์ผ้าไหม, พวงหรีด

- บ้านม่วงหวาน – โลกเจริญ ผลิตภัณฑ์ชีวภาพอัดเม็ด, น้ำปลา, ของใช้ในครัวเรือน และโรงสีข้าวชุมชน

- บ้านน้อย ทอเสื่อกก
- บ้านโลกมะขามน้อย ผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป

โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคคล

โครงสร้างส่วนราชการของเทศบาลตำบลจันดุม แบ่งออกเป็น 1 สำนัก 4 กอง ดังนี้

1. สำนักงานปลัด มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของเทศบาลตำบลจันดุม ที่ไม่ได้กำหนดไว้ว่าเป็นหน้าที่ของส่วนราชการใด หรืองานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

- ฝ่ายบริหารทั่วไป
- ฝ่ายนโยบายและแผน
- ฝ่ายกฎหมายและคดี
- ฝ่ายสวัสดิการสังคม
- ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ฝ่ายทะเบียนราษฎร

2. กองคลัง มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการเงินการบัญชี การพัสดุและทรัพย์สิน การงบประมาณ งานผลประโยชน์ และงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือตามที่ได้รับมอบหมาย ประกอบด้วย

- ฝ่ายการเงินและการบัญชี
- ฝ่ายพัฒนาและจัดเก็บรายได้
- ฝ่ายทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ

3. กองช่าง มีหน้าที่ ควบคุมตรวจสอบให้คำปรึกษาแนะนำ ปรับปรุง แก้ไข ติดตาม ประเมินผล ติดตามประสานงานและแก้ไขปัญหาขัดข้องในการปฏิบัติโดยควบคุมตรวจสอบ ดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับงานโยธา ประกอบด้วย

- ฝ่ายสำรวจ
- ฝ่ายก่อสร้าง
- ฝ่ายควบคุมอาคาร

4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ เกี่ยวกับการควบคุมโรค การสุขาภิบาลอื่น ๆ ตามแผนการสาธารณสุข และข้อบังคับตำบล การวางแผนการสาธารณสุข การประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข งานเฝ้าระวังโรค การเผยแพร่ฝึกอบรม การให้การศึกษา การจัดทำงบประมาณตามแผนงานสาธารณสุข งานด้านสิ่งแวดล้อม

การให้บริการสาธารณสุข การควบคุมการฆ่าสัตว์ จำหน่ายเนื้อสัตว์ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- ฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อม
- ฝ่ายส่งเสริมสุขภาพและสาธารณสุข
- ฝ่ายรักษาความสะอาด
- ฝ่ายควบคุมโรค

5. กองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานทางการศึกษา เกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัยและพัฒนาหลักสูตร การแนะแนว การวัดผล ประเมินผล การพัฒนาตำราเรียน การวางแผนการศึกษา ของมาตรฐานสถานศึกษา การจัดบริการส่งเสริมการศึกษา การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา การเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษา ส่งเสริมวิจัย การวางแผนโครงการสำรวจเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติการศึกษา เพื่อนำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย แผนงานและแนวทางการปฏิบัติในการจัดการศึกษา การเผยแพร่การศึกษาและปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

- ฝ่ายการบริหารการศึกษา
- ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
- ฝ่ายกิจการโรงเรียน

ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในช่วงสามปี พ.ศ. 2557 – 2559

สำนักงานเทศบาลตำบลจันดุม (2556 : 14) กล่าวว่า ภายใต้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา (พ.ศ. 2555 – 2559) เป็นการกำหนดว่าในอนาคตเทศบาลตำบลจันดุม จะเป็นไปในทิศทางใดและเป็นเครื่องมือกำหนดแนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาตำบลสามปี (พ.ศ. 2557 – 2559) ว่ามีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การพัฒนาเทศบาลตำบลเพียงใด โดยมีรายละเอียดแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนากองการบริหารจัดการองค์กรภายใต้ระบบธรรมาภิบาล
 - 1.1 พัฒนาส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค สิทธิ เสรีภาพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น
 - 1.2 ส่งเสริมการศึกษาและพัฒนาบุคลากรในองค์กร
 - 1.3 ปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้และสถานที่ปฏิบัติงาน
 - 1.4 ส่งเสริมและ พัฒนางานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 1.5 การพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 1.6 การปรับปรุงและพัฒนารายได้ของท้องถิ่น

2. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม

2.1 พัฒนาการบริการด้านการสาธารณสุข การรักษาพยาบาล สุขภาพอนามัยและป้องกัน

ควบคุมโรค

2.2 ส่งเสริมและพัฒนากิจการการศึกษาในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

2.3 ส่งเสริมและพัฒนากิจการกีฬาและนันทนาการในท้องถิ่น

2.4 รณรงค์ต่อต้านยาเสพติดทุกชนิดในชุมชน

2.5 สืบสาน อนุรักษ์ พื้นฟูศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา

ท้องถิ่น และพัฒนาด้านคุณธรรมและจริยธรรม

2.6 สงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา คนพิการและผู้ด้อยโอกาส

2.7 ส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมของเด็กและเยาวชน

3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

3.1 การปรับปรุงและพัฒนากิจการใช้ประโยชน์ที่ดิน ที่สาธารณะในท้องถิ่น

3.2 การปรับปรุงและพัฒนาสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ถนน สะพาน ทางเท้า

วางระบายน้ำ ท่อระบายน้ำ

3.3 การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้า ประปา

3.4 ปรับปรุงและพัฒนาจัดหาแหล่งน้ำ

3.5 การจัดทำและวางระบบผังเมือง

3.6 พัฒนาระบบจราจร

3.7 คิดตั้งปรับปรุงป้ายต่างๆ ในเขตเทศบาล

4. ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านเศรษฐกิจ

4.1 พัฒนาพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยว

4.2 ส่งเสริมและพัฒนากิจการเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

4.3 ส่งเสริมการผลิตและพัฒนากลุ่มอาชีพให้เข้มแข็ง

4.4 ส่งเสริมและพัฒนากองทุนในชุมชน

4.5 ส่งเสริมและพัฒนาปศุสัตว์ในชุมชน

4.6 ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพพืชพันธุ์ดี

5. ยุทธศาสตร์การพัฒนาสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

5.1 การสร้างองค์ความรู้และจิตสำนึกในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

- 5.2 การสร้างเครือข่ายดูแล เฝ้าระวังและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5.3 ส่งเสริมการปลูกป่าชุมชน การอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5.4 การบริหารจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจันทน์คู่อำเภอพลับพลาชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ได้ทำการไว้ก่อนหน้าแล้วและมีหัวข้องานวิจัยที่สอดคล้องหรือใกล้เคียงกัน เพื่อเป็นแนวทางประกอบการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งพอสรุปเนื้อหาของงานวิจัยได้ดังนี้

นิรันดร์ ปรัชญกุล (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการให้บริการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง พบว่า คุณภาพการบริการโดยรวมของทุกด้านและรายด้านทั้ง 10 ด้าน ทั้งในกรณีการบริการภายในสถานที่ และภายนอกสถานที่ที่มีคุณภาพการให้บริการในระดับปานกลาง โดยด้านความสะอาดสุขภาพ ด้านความเป็นธรรม ด้านคุณภาพ ด้านความเสมอภาค ด้านความรวดเร็วและด้านความต่อเนื่องเป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในภาพรวม ขณะที่ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพร้อมในการให้บริการ ด้านการตอบสนองความต้องการ และด้านการสนองตอบความพึงพอใจ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าในภาพรวม

เดือนฉาย ผลเรือง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขาม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองขามด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก

อโนชา สืบจากมี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสะพานทราย อำเภอสะพานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลสะพานทราย อำเภอสะพานทราย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการดำเนินงานคือ ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง ควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมด้านการเมืองการบริหารมากกว่าที่ผ่านมา ควรจัดให้มีการประชุมสภาเทศบาลสัญจรตามหมู่บ้านหรือชุมชนให้พนักงานหรือเจ้าหน้าที่เทศบาลควรมีความรับผิดชอบในหน้าที่มากขึ้น การปรับปรุงซ่อมแซมถนนควรใช้วัสดุที่ดีมีคุณภาพ และ การปฏิบัติงานควรสอดคล้องกับแผนงานหรือนโยบาย

นภสร ภูบาลชื่น (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยแถลง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบว่าความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลห้วยแถลง อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาค่าสุด ดังนี้ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสังคม ด้านการเมืองการบริหาร และด้านเศรษฐกิจตามลำดับ ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงาน คือ ควรให้การสนับสนุนส่งเสริมการประกอบอาชีพแก่ประชาชนอย่างค้ำคูณ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย การแสดงความคิดเห็น ช่วยกันคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เสนอแนะความต้องการ หรือตัดสินใจแก้ไขปัญหาดังกล่าว ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์สาธารณะของส่วนรวม เพื่อส่งผลถึงความพึงพอใจของชุมชนในท้องถิ่น

นิตยา สามัคคี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทพรราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าต่ำ คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการเมืองการบริหาร ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และด้านสิ่งแวดล้อมและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตามลำดับ

นุกูล ผอชทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการศึกษา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการเมืองการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจ ด้านคุณภาพชีวิตและคุณภาพสังคม ตามลำดับ

รุ่งกาญจน์ ปูทอง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจอมทอง พบว่าโดยภาพรวมประชาชนมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลจอมทองอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นเฉพาะด้านพบว่า ด้านการศึกษา สังคม วัฒนธรรม ประเพณี มีความคิดเห็นมากที่สุด รองลงมาคือด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต และด้านโครงสร้างพื้นฐานและเศรษฐกิจมีความคิดเห็นน้อยที่สุด

พรรณพิศ แพงไรสง (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่าความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลโนนดินแดง อำเภอโนนดินแดง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเมือง

การบริหารและด้าน โครงสร้างพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่า ดังนี้ คือ ด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการเมืองการบริหาร ด้านเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมคุณภาพชีวิต และด้านการบริหารจัดการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามลำดับ ข้อเสนอแนะ ที่เป็นคำถามปลายเปิด ประชาชน อยากให้จัดหาแหล่งทุนเพื่อส่งเสริมด้านอาชีพและส่งเสริมการประกอบอาชีพเพิ่มเติม ควรจัดให้มี ถนนที่มีความแข็งแรงได้มาตรฐาน จัดให้มีตลาดจำหน่ายสินค้าที่ถูกสุขลักษณะให้กับประชาชน มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและสถานที่ออกกำลังกาย มีการปรับปรุงภูมิทัศน์และต้นไม้ตามไหล่ทาง

อรดี จิตบรรจง (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชน

ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับการดำเนินงานพอใช้ และเมื่อพิจารณาพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็น ต่อการดำเนินงานในระดับดี 2 ด้าน ในระดับพอใช้ 2 ด้าน และในระดับควรปรับปรุง 2 ด้าน ดังนี้ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ ด้านการพัฒนาโครงสร้าง และ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ อยู่ในระดับการดำเนินงานดี ด้านการพัฒนาคนและสังคม และ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับพอใช้ ส่วนด้านการพัฒนาการเมือง การบริหาร และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินงานอยู่ในระดับ ปรับปรุง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาคนและสังคม ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านการพัฒนาโครงสร้าง ด้านการพัฒนา แหล่งน้ำ และด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ประชาชนที่มีการศึกษาดังกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของเทศบาล ตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม ด้านการพัฒนาโครงสร้างและ ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับข้อเสนอแนะ ของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลบรบือ มีดังนี้ ต้องการอุปกรณ์การเรียนให้เด็ก อยากให้มีร้านค้าชุมชน อยากให้แก้ไขน้ำท่วมขังในฤดูฝน อยากให้แก้ไขปัญหาน้ำเค็ม อยากให้ เน้นการบริการประชาชนรวดเร็วมากขึ้น และอยากให้พัฒนาแหล่งน้ำให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

เอกฉัตร ตรีภูธรณ์ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชน

ต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทุ่งศรีชุมพล อำเภอยุวมลบุรี จังหวัดสุรินทร์ พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทุ่งศรีชุมพล อำเภอยุวมลบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ใน

ระดับปานกลางเช่นกัน โดยเรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำจะได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาคน และสังคม ด้านการพัฒนาการเมืองการบริหาร ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ ด้านการพัฒนาสาธารณสุข ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ตามลำดับ ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลทุ่งศรีชุมพล อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ให้มีการสร้างถนน และปรับปรุง ซ่อมแซมถนนให้สามารถสัญจรไปมาได้สะดวก รองลงมาคือ ให้มีการกำจัดขยะที่ถูกตามหลักสุขอนามัย สิ่งแวดล้อม โดยการกำจัดขยะให้กับหมู่บ้าน และควรพัฒนาด้านแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร เช่น การขุดลอกคู คลองน้ำ และแหล่งน้ำต่างๆ ที่ดินเงิน ตามลำดับ

ประยูร เข็มวิวัฒน์ (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลคงถึง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลคงถึง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารจัดการและสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของส่วนราชการ ด้านการศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านจัดระเบียบชุมชน สังคม และรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการลงทุน พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยวตามลำดับ ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานของเทศบาลตำบลคงถึง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน จำแนกตามเพศ พบว่า เพศหญิงมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเพศชายมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด จำแนกตามอายุ พบว่า อายุ 36-45 ปี และอายุ ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อายุ 26-35 ปี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส. มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด จำแนกตามหมู่บ้าน พบว่า หมู่ที่ 5 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด หมู่ที่ 16 มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ข้อเสนอแนะของประชาชนต่ออบต.การบริหารงานของเทศบาลตำบลคงถึง อำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่สูงสุด คือ เทศบาลควรพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่โดยเพิ่มงบประมาณสนับสนุนอาชีพสำหรับคนพิการ ส่วนข้อเสนอแนะที่มีค่าความถี่น้อยที่สุด คือ เทศบาลควรที่จะปรับปรุงจุดบรรจบลำน้ำชีและลำน้ำปาวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

จตุเทพ กลังกุล (2555 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าโพธิ์ชัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

เมื่อเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงไปหาต่ำจะได้ดังนี้ คือ ด้านบริการทั่วไป ด้านการวางแผน พัฒนา และด้านการติดตามตรวจสอบการดำเนินงาน ตามลำดับ

จากผลการศึกษาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ความรู้ความเข้าใจของคณะผู้บริหารและสมาชิกตลอดทั้งประชาชนในการบริหารงานไว้บ้าง แต่ยังไม่แพร่หลายทั่วทุกด้าน ผู้วิจัยจึงเห็นว่าหากได้มีการศึกษาการให้บริการสาธารณะของเทศบาลที่ครอบคลุมทั่วทุกด้านอย่างจริงจัง ก็น่าจะช่วยตอบข้อสงสัยต่าง ๆ และสามารถนำปัญหาหรือจุดอ่อนต่าง ๆ มาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจะช่วยให้เทศบาลตำบลสามารถบริหารงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น